

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRÓDALMI VEGYESTARTALMU HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona.
Félévre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő
DR. GAAL ENDRE.

Megjelenik minden vasárnap.
Kéziratok nem adnak vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dr. Gaal Endre lakásán (Pototzky-ház, Csikszereida), hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési díjak stb. küldendők. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Halottak emlékezete.

A hangulat borongós. Az őszi szél stívült végig a tarlott mezőkön. Északról jövő fagyos lehelete megdermeszti a természet szinompás teremtvényeit s asszontan, szárazon, sárgán kering alá a fákról az élettelen falevél. Minden az elmulás, a vég hideg borzalmát lehel s az emberi lélek magába száll. Látja kicsinységét, törekénységét, elmulását az örökéletű hatalmas erős nagy természet mellett.

S ezt a komor, bus időt szenteljük mi a halottak emlékének. A szomorú sirkertek domboruló hantjai ilyenkor megelevenednek. Virágkoszoruk, égő mécésesek jelzik a soha el nem enyésző emlékek ébrenlétét, a kegyelet gyönyörű virágainak évenkénti hajtását, sarját.

Minden embernek van gyásza e napon. Mert vajjon kinek nem nyugszik csendes sirhant alatt valakije, vagy valamije. Akit a sors megkímélt még attól a megpróbáltatástól, hogy közeli szerettei közül elragadt volna egyet is, annak ott nyugszik valahol mélyen elhantolva, a jó barátja, kedves pajtása, s ha ez sem, mindenesetre, ifjúkori álmái, ábrándképei, melyeket az élet szigorúságai döntöttek a korai elmulás sötét verembe.

Az álmok temetője! Oh minő nagy, minő díszes sirkert lehet. Itt nyugszanak eltemetve szép sorjában mindama szép képzetek, melyeket ifjúkorunkban, csendes alkonyatkor szőttünk, egyedül, kettesben, kiszinezve, kifényesítve a jövőbenő képét, mint urát hazaváró kastélyát a várnagy. Eltemettük mind, valahányat szép sorjában. Amint az életvihara végigszágulott rajtunk sorvasztó, forró lehele-

tével, azonképpen leforrázva, elperzselve hanyatlottak le azok az álmok, mely az élet sikereiről szólt, a törekvés elismeréséről, a jók megjutalmazásáról, valamint a gonoszok megbűnhődéséről. A vihar tovább állt s mi itt maradtunk, megfosztva mindama szép limportól, mely az élet ideáljain ragyogott s amely nélkül csak sivár küzködés, hiábavaló kinlódás ittlétünk.

De az élet megtanított, hogy megalkudjunk sorsunkkal. Hogy lemondjunk mindama hívságokról, melyeket valamikor elengedhetetlen kellőknek gondoltunk jövőbenő boldogságunkhoz. A jelen rettentő valóságával, megtanított minket, hogy a szép álmokból a valóra ébredjünk, a fellegrárok csillámló ezüstjét kellő értékére szállítsuk.

Az esztendőnek ebben a szakában évenként kimegyünk a temetőbe. Kimegyünk az elköltözöttek hidek lakába, hogy felkeressük őket könnyeinkkel, virágainkkal, imáinkkal, hogy ezzel áldozunk soha el nem felejthető emlékeknek. S ilyenkor temetjük azokat a szép álmokat is, melyek az élet súlyos terhét kellene, hogy megkönnyítsék.

Szomorú évforduló. Minden, de minden mintha arra esküdött volna össze, hogy e napon a külső természet is hozzájáruljon, hogy azt a komor hangulatot, mely bensőnkben amúgy is elfogja, még inkább növelje.

Az álmos eső künnt egykedvűen szitál. Elmosva mindent, ami szép volt, amiben élet rejlett, ami még nem is oly régen pompázatos színeivel gyönyörködtette szemünket.

S mi lehajtott fővel, fedetlen homokkal állunk meg a temető kapuja

előtt, megtisztulva bensőkben s meglátva teljes valónkban, mintha templomban lennénk, az emlékezet, a kegyelet, a hála gyönyörű csarnokában. S gondolatok kavarnak agyunkban, gondolatok melyek nem hagynak nyugodni.

— Vajjon nem boldogabbak-e azok, kik ott lennt pihennek megszabadulva a földi hívságoktól s mindama gondoktól s bajoktól, melyekkel ez a szép, ez az örökké dicsőített, de amellet sivar élet jár!?

Három cikk.

Vármegyei tisztviselők fizetésrendezése.

b) A törvénytervezet.

Igen sokan megütköztek azon, hogy vármegyei tisztviselő létemre arra az álláspontra helyezkedtem, hogy a fizetés javításra Issekutz alispán által készített, s ma már az országos tisztviselői egyesület által és egyhangúlag elfogadott törvénytervezetet tulkövetelésnek, az állam igazgatás különböző ágaiban fennálló viszonyokhoz képest tulkedvezőnek és végeredményben dissonanciát szülő mozgalomnak minősíttem. Lehet! Ha úgy fogjuk fel a kollegialitást, hogy egy közösnek mondható jó, avagy rossz, méltányos, avagy méltánytalan előrendő célt meggyőződés ellenére is pártfogolni kell, igazat adok a megütközőknek; de ha van vélemény, s ennek kifejezésre való juttatása megengedett dolog, akkor nincs igazuk, mert amit már megirtam, avagy megírni fogok, azok nekem specialis egyéni nézeteim, amelyekre szives örömmel fogadom a vitát, örömmel elismerem a meggyőző ellenérveket, — ha ilyeneket felhozni tudnak.

Közös hiba, emberi gyengeség, hogy azt, amit ohajtunk, szivesen vedelmezzük, még akkor is ha méltánytalan. Így vagyunk ezzel is.

A törvénytervezetnek három főintenciója van:

1. hogy majdnem minden vármegyei tisztviselő egy fizetési osztályba — de az sincs kizárva, hogy kettővel — előbbre menjen;

2. hogy az egy országos létszám-ba tartozó, ugyanazon állású tisztviselők rangsora kapjanak, s a rangsor szerint lépjenek előbbre, végül

3. hogy a közigazgatási szakvizsga behozásuk, s ez által a képesítés színvonala emeltessék.

A tervezet szerint a 63 alispán közül 21 jön az V. fizetési osztályba, 42 marad a VI. fizetési osztályba, a 63 főjegyző közül 21 a VI. fizetési osztályba, 42 a VII. fizetési osztályba, a 63 t. főjegyző közül 21 a VI. fizetési osztályba, 42 a VII. fizetési osztályba, a 63 főorvos közül 21 a VII. fizetési osztályba, 42 a VIII. fizetési osztályba. Az ország összes alispánjai, főjegyzőinek, tisztí főügyészeinek és főorvosainak egyharmad részét tehát előbbre megyen egy egész fizetési osztályba, és pedig a szerint, amint jelenlegi állásukban rangidősebbek. — A javaslatnak ez a része méltányos, mondhatnám a legméltányosabb, mert az ezen állásokban lévő tisztviselőknek csak egyharmada lép előre, az a harmada, a melyik hosszas szolgálat folytán erre tényleg rászolgált, kétharmada megmarad mostani javadalmazásában, s csak abban az esetben megy a belügyminiszteriumban megállapított ranglista szerint előre, ha a 21 rangidősebb állás közül üresedés esete áll be.

A „SZÉKELYSÉG“ TÁRCÁJA.

Toborzó.

Irtá: *Alma Nereis.*

(Utánnyomás illus.)

A „Székelység“ eredeti tárcája.

Asszonytársaim! Imhol a kapu,
Döngessük ökleinkkel. Rajta!
Mig ki nem tárul alázatosan,
S be nem léphetünk rajta.

Asszonyvéreim! Pipogya sereg.
Mit tévővátok? Mire vártok?
Mégse untátok meg a jármot?
Mégis csudára vártok?

Kicsi a kezünk? a bőre gyöngye?
De pihent vér futkos alatta!
Évezrek letört akaratja
Bujkál kék sorokban alatta!

A hajunkat mi, — jaj, — le ne vágjuk!
Ne fonjuk hasogató kőcba.
Szép, fehér hátunk, kerek vállunk
Ne takargassuk nyers darócba.

A szerelemből ne üzzünk tréfát.
A férfi legyen — nem urunk — párunk.
Akivel büszkén egy sorba állunk.
Akivel mindig egy sorban járunk.

Tul a sorompón, gazzal vegyesten
Paradicsomi virágok nőnek.
Uraim! Az a föld a miénk is.
Roskadit uraim! Utat a nőnek!

Tespedünk régen. Munkára vágyunk.
Lelkeinkben az ős emberálom;

Tudunk nevetni, tudunk szenvedni
Mért ne juthatnánk át a határon?

Asszonytársaim! Pipogya lelkek!
Ha a fogatok babérra vágyik:
Adjátok árát! És ha kidőlünk!
Egy helyett kerül tizezer másik.

Puhítsuk — ha kell — vérrel a földet!
Arcunk rózsáit vessük beléje.
Ne sajnáljátok!... Megéri bőven
Annak az első győzelmes napnak
Győzetlen éje.

Szomorú kapitány.

Lachmann kapitányt nem is nevezték másképpen a garnizonban, mint a »szomorú kapitány«-nak. Szomorú is volt az mindig. Nem látott annak az arcán mosolyt még a kintinbeli buffetkisasszony sem, pedig arra ugyancsak nem sajnálták a tiszturak a barátságos arckifejezéseket.

Hogy Lachmann kapitány miért volt olyan szomorú, annak is megvolt a maga magyarázata. Nem volt az mindig olyan. Sőt!

Még mint főhadnagy is ő volt a legmulatságosabb fickó a kaszárnyában, az ő mókáján nevetett az egész tisztikar s mulatott a magas törzstiszti lábor.

Egyszer azután Lachmann főhadnagy, mert még akkor csak az volt, igen-igen nagyon belegabalyodott egy igazán ennivaló filigrán kis fruskába. Szép volt, tagadhatatlanul szép volt, a kis Geist Viola. Ő volt az egyhangulag kikiáltott s még ellenségei által is elismert bálkirálynő. Meg azután ami tiszt uraiméknál a legfőbb kellék, megvolt

a kaució is, talán még több is a kelletténél. Elég az hozzá, a tisztai bálon sokat foglalkozott Lachmann főhadnagy Geist Violával s a daliás katonát nem nézték rossz szemmel még a szülők sem.

A leány hozzá volt szokva, hogy körülrajongják s így azután Lachmann udvarlása nem hagyott valami látható nyomot lelkiéletén.

Lachmann azonban folytatta az ismerkedést. Bejáratos lön Violához s alig egy hónapi udvarlás után megtartották a kezfogót.

Hogy a leány szerette-e a főhadnagyot, azt senki sem tudta, bár úgy sejtették, meg azután nem is igen kérdezték tőle. Szüleinek tetszett Lachmann főhadnagy, már pedig egy jónevű leány ahihoz megy férjhez, aki az ő rokonszenvét nyerte meg.

A fényes esküvő után Lachmann főhadnagy azt hitte, hogy ő a legboldogabb ember a földkerekségen s hogy boldogabb már nem is lehet. Pedig tévedett, mert midőn egy év múlva kicsi kis fiúcska ringott az ágya melletti bölcsőben, akkor már azt sem tudta, hová legyen boldogságában, szinte sokallotta a sors kegyét.

Igy teltek az évek zavartalan boldogságban. Lachmann kapitány, mert időközben a ranglétrán is meglette a kellő előhaladást, bár nem volt az a fiatalos, hévvel teli élcelő, mint nőltén korában, de aranyos jókedve még mindig vidám fűszerezője volt a társaságnak, melyben forgolódott.

Irgyellte is mindenki sorsáért és méltán. Ő volt talán az egyedüli tiszt a garnizon-

ban, akinek semmi vágya sem volt, hiszen minden teljesedésbe ment, mit fiatalos ábrándjaiban, magának a jövőre kiszinezett.

Szép társadalmi állása, kedves kicsi felesége volt, kit rajongásig szeretett s egy pajkos kis fiúcskájá, akit imádott s aki mindenki állítása szerint az apjára ütött.

Egy zimankós őszi este az egész tisztikar a kaszinóban volt s ott kártyával, ki billiárdal s más egyébvel ütötte agyon az időt. Künnt üvöltött a fergeteg s a kályhákürtö úgy bugott, úgy zugott, mint egy évszázados régi orgona.

— Ilyen kutya időben haza se lehet menni, szólt az ezredes s a tiszturak egyértelműleg hozzájárultak e kijelentéshez.

Az orkán irtózatosan üvöltött, mintha tövestől akarta volna a világot kicsavarni. E percben irtózatossal csattant a kaszinó ajtaja, hogy az üvegablakok csak úgy táncoltak kereteikben. A másik percben feltárult a nagyterem ajtaja s szinte bebukott rajta Lachmann kapitány, esőtől, fergetegtől csapzott alakja.

Arca halálsápadt volt s mint örült hőrögte:

— Nem láttátok Kovács hadnagyot? Itt kell lennie a gaz kutyanak!

A tiszték ijedten hátráltak a kapitány előtt, senki sem mert kérdésére válaszolni.

Midőn Lachmann másodsor, most már féltelmes dörgéssel ismételte kérdését, az ezredes lépett hozzá s szeliden, de erélyesen megmarkolva jobb karját, kérte:

— Ugyan mi lelt kedves barátom. Ilyen időben mit keressz a kaszinóban. Feleséged majd aggódik utánad.

A mostani első aljegyzői állás el-
törültek, s az abban szolgálóknak
állásaikban való meghagyásával más-
odfőjegyzői állásba szerveztetik.

Ilyen állás olyan vármegyékben,
ahol ötnél több aljegyző van kettő,
olyan vármegyékben, ahol ennél keve-
sebb van egy szerveztetik, s a másod-
főjegyzők a VIII. a VII. és a VI. fize-
tési osztályba soroztatnak, oly formán,
hogy a VIII-ba jön 36, a VII-be 37,
és a VI-ba 14 másodfőjegyző. Szóval
azok közül a vármegyei első aljegyző-
k közül, akik jelenleg a VIII. fize-
tési osztályban vannak 36 előre megy
a VII-be, és 14 egyszerre a VII. fize-
tési osztály kiugrásával előmegy a
VI. fize-tési osztályba, abba a fize-
tési osztályba, amelyben ma a vár-
megye alispánja van, abba amelybe
a tervezet szerint a jövőben is 42
alispán lenni fog. — A javaslatnak
ez a része véleményem szerint tulsá-
gosan kedvező és helytelen is, mert
eltételez attól hogy e tervezet sze-
rint a mostani első aljegyző több fize-
tést kaphat, mint hivatalfőnöke,
alispánja, — magában helytelen az,
hogy valaki a VIII. fize-tési osztályból
a VII-nek kiugrásával egyenesen a
VI-ba előmehessen. — De a tervezet-
nek ezen része magyar nyelvi szem-
pontból is helytelen. A másodfőjegyző
elnevezés magában a szó összetétel-
ben értelem zavart, mert egymással
ellentétes értelmű kifejezések kapcsolat-
tattak össze. Ha valami fő, akkor
nem másod, s ha valami másod ak-
kor nem fő; valami másod is, fő is
nem lehet, a kettő egymást kizárja.
Pláné ott, ahol 6 aljegyző van, s két
másodfőjegyzői állás szerveztetik, a
két másodfőjegyző közül egyik elsőbb
lévén első-másod főjegyző; a másik
rang kisebb lévén az második másod
főjegyző lesz. Hát ez egyszerűen
konfuzió, és valóságos nyelvgyimnasz-
tika.

Sokkal helyesebb volna a másod-
főjegyző helyett a helyettes főjegyző
címet tenni. A helyettes kifejezés
fővel nem ellentétes, hanem csak
mellette álló.

A vármegyei aljegyzők és összes
szolgabírák, — akik együttesen alkot-
nak egy országos létszámot, ami azu-
tán helytelen és a jegyzőkre igazságtal-
an — a VIII. és IX. fize-tési osztá-
lyba soroztatnak. És pedig 409 al-
jegyző, vagy szolgabíró, — a szerint

amint megállapítandó rangsoruk szerint
következnek — jön a VIII-ba, és 409
aljegyző, illetve szolgabíró jön a IX-be.

E tervezet szerint körülbelül mind-
azok az aljegyzők és első osztályú
szolgabírák, akik a IX. fize-tési osztá-
lyban vannak bebejőnek a VIII-ba,
azok, akik jelenleg a X-ben vannak
bebejőnek a IX-be, szóval mindenki
előre megy egy egész fize-tési osztály-
lyal.

Sőt tekintettel arra, hogy 409
VIII. osztályos aljegyző, vagy szolga-
bíró lesz a tervezet szerint, a jelen-
leg nincsen 409 IX. osztályos aljegyző
vagy szolgabíró, a hiány a X. fize-tési
osztályba lévő idősebb szolgáló jegy-
zőkből és szolgabírákból fog pótol-
tatni.

Itt is elő állhat az az eset, hogy
a X-ből valaki egyenesen a VIII-ba
jut választás, avagy kinevezés nélkül.

Ettől eltekintve a tervezetnek ezen
része helytelen azért, mert az aljegyzői
címet nem törli el. Mert csak ano-
malia az, hogy a VIII. fize-tési osztályban
lévő szolgabírónak ma főszolgabíró, a
VIII. fize-tési osztályban lévő orvosnak
főorvos, a VIII. fize-tési osztályban
lévő mérnöknek főmérnöknek, a VIII.
fize-tési osztályban lévő állatorvosnak
főállatorvos a címe, s a VIII. fize-tési
osztályban lévő vármegyei jegyzőnek
aljegyző legyen a címe.

A bíróságiak fize-téseit rendező
törvény az aljegyzői címet már a X.
fize-tési osztályban is kicsinyítőnek látta,
s azt eltörölte, miért nem lehet akkor
ez elv szerint a vármegyei jegyző-
kél is eltörölni azt, s egyszerűen a
vármegyei jegyző címet fogadni el.

Annál inkább, mert rangsorba ke-
rülve, ugys az a rangidősebb, aki
a ranglistában előbb van.

A főszolgabírák és pedig az ország
összes 430 főszolgabírái közül 184 a
VIII. 184 a VII. és 62 a VI. fize-tési
osztályba soroztatik szintén aszerint,
amint egymásközött rangidősebbek. A
tervezetnek ez a része nagyon helyes.
Különösen azért, mert a járási főszolga-
bírák hivatalfőnökök, éppen ezen ok-
ból kifolyólag, nagy felelősséggel
tartoznak, s előmenetelük is teljesen
megvan akasztva, mert magasabb
állásra alig pályázhatnak, abban az
állásban kell eltölteniök nagy részük-
nek összes szolgáló idejüket, abból
kell hosszú szolgáló után nyugalomba

vonulniok. A tervezetnek ez a része
a hivatal főnökséggel járó felelősé-
gen kívül a hosszas szolgáló időt
akarja jutalmazni oly képpen, hogy
aki ebben az állásban sok ideig szol-
gál, előmehet a fiatal alispánnal egy
rangba a VI. fize-tési osztályba.

Az alispánok közül azok, akik a
VI. fize-tési osztályba vannak, ezenki-
vül 1600 koronát; a járási főszolga-
bírák 600 koronát működési pótlék
címen még fize-tésükön kívül élveznek.
A hivatalfőnökök reprezentacionalis
kiadásai vannak ezen pótlékkal meg-
térítve.

Az árvaszéki elnökök közül 21 a
VI. fize-tési osztályba és 42 a VII.
fize-tési osztályba soroztatik; a 268
árvaszéki elnök közül 115 a VIII-ba,
115 a VII-be és 38 a VI. fize-tési osz-
tályba jön, tehát itt is előáll az az ano-
malia, ami az I. aljegyzőnél van, hogy
az árvaszéki elnök egyrangba kerül-
het az alispánnal; sőt, hogy ez még
telyesebb legyen, tekintettel arra,
hogy az árvaszéki elnökök közül 42
a VII. fize-tési osztályban lesz, meg-
történhetik az a még nagyobb ano-
malia, hogy a hivatalfőnök, az árva-
széki elnök a VII. fize-tési osztályban
s alantosa az ülnök a VI. fize-tési
osztályban lesz. Ha ez a mai szol-
gálói viszonyok mellett nem lehetet-
lenség, akkor nem tudom, hogy mi a
lehetetlenség. Hisz a rangot a fize-tési
osztály adja. Hogy lehet mégis valaki
alantosa annak, aki kisebb fize-tési
osztályban van nála? De ettől elte-
kintve is, itt is tulságos kedvezőnek
tartom a javaslatnak azt a rendelke-
zését, hogy az ülnök a VI. fize-tési
osztályba mehessen. Egyenlő rangban
lehessen alispánjával. Elvégre a két
állás természete és méltósága között
olyan különbség van, amely ilyen
lehetőség megengedését ki kell, hogy
zárja.

Avagy abba a rangosztályba me-
hessen, amibe az igazságügyi tisztvi-
selők közül csak igen keveseknek,
hosszu szolgáló és igazi zsenialitás
mellett sikerül feljutni. Lehet, hogy
hibázom, a mikor ezt mondom, de
olyan szembevethető igazságtalanság az
amely ez egész tervezetből világosan
kír.

A tervezetnek a legeredetibb része
s mondhatnám a legértékesebb része
az, amely az egyes tisztviselői állá-
sokban az egész országra nézve or-
szágos létszámot, s ezzel kapcsolato-
san országos rangsort állapít meg. Ez
az országos rangsor, amely a belügy-
minisztériumban készítették, — fogja
megmondani azt, hogy egyik másik
tisztviselő az ország bármelyik részé-
ben beállott üresedés folytán milyen
sorrendben lépik a magasabb fize-tési
osztályba. Ez a rangsor fogja biztosí-
tani a tisztviselőnek a törvényható-
ság esetleges unszimpatiájával szem-
ben azt, hogy szolgáló ideje szerint
megérdemelt előlépésben részesüljön.
Mert a tervezet szerint a rangsorban
következő tisztviselőt üresedés esetén
a törvényhatóság köteles lesz a
magasabb fize-tési osztályba bevalasz-
tani, a kinevezett tisztviselőt pedig a
főispán köteles lesz a magasabb fize-
tési osztályba kinevezni.

Ez az előléptetési rend erőt és
önállóságot fog teremteni. Mert a
tisztviselő egy megérdemelt, szolid
előlépése a törvényhatóság hangula-
tától függetlenül biztosítva lesz neki.
Természetesen ennek az automatikus
előléptetésnek is csak olyan rangig
szabad emelkedni, hogy a magasabb
és főbb állások javadalmazásait tul ne
haladhassa, mert ellenkező esetben a
vármegyei irnokot hosszas szolgáló
a táblabírói rangig emelné fel. Ki kell
zárni azt, hogy kisebb állású ember
az automatikus előlépés folytán is
magasabb rangba juthasson, mint egy

főbb állású, avagy pláne mint hivatal-
főnöke.

A tervezetnek még sok kevésbé
fontos és a kisebb állásokat érdeklő
rendelkezése van. Azokról csak nagy-
jában is szólni, itt nincsen hely.

Dr Gaál Endre.

Esküdtszéki tárgyalások.

Ötödik nap.

Folyó hó 23-án. Szándékos emberölés
bűntettével vádolt Ferencz István
elleni ügyben, a közvádat Jeney László kir.
ügyész képviselte, a védői tisztet pedig
Fejér Antal képviselőtében dr Bogdán Ernő
ügyvédjelölt látta el.

Vádolt és édes apja, kik Romániában
voltak munkára, a pünkösdi ünnepekre haza-
jöttek. Vádolt édes anyja iszások, erkölcs-
telen életet folytatott, a sógorával szerelmi
viszonyban élt és a háztartást is elhanyagol-
ta. Az eset napján vádolt és édes atyja
kérték, hogy süssön az ünnepekre kalácsot,
de az asszony ehelyett leitta magát és a
padlásra felmelve elaludt. — Vádolt az elő-
adottak miatti elkeseredésében a késsel, amely-
lyel éppen bocskort készített, utána ment és
kétser édes anyját mellen szurta. — Esküdt-
tek erős felindulásban elkövetett szándékos
emberölés kísérletében mondták ki bűnös-
nek; elítéltetett 6 hónapi börtönrre. Az íté-
let jogerős.

Hatodik és hetedik nap.

Folyó hó 24. és 25-én. Gyujtogatás bü-
ntette miatt vádolt Szász János és szándé-
kos emberölés bűntettének kísérlete miatt
vádolt Szász József csikszentgyörgyi lakó-
sok elleni bűnygyben a csikszeredai kir.
törvényszéki esküdtbírócsága Fekete Imre kir.
törvényszéki bíró elnökele alatt, Baldi Aurél
kir. törvényszéki bíró és Maraschki Róbert
kir. járásbíró részvétele mellett folyó hó
24-én délelőtt fél 9 órakor kezdte meg az
esküdtszéki főtárgyalást, azonban a bíróság
a főtárgyalást délelőtt 11 órakor dr Erős
Vilmos védő indítványa folytán félbeszakította
s a délután folyamán kiszállott a gyujtogatás
színhelyére Csikszentgyörgyre, s a helyszíni
szemle megejtése után másnap, azaz vasár-
nap délelőtt 9 órakor folytatott a félbe-
szakított főtárgyalás. A főtárgyalás iránt,
amely érdekfeszítő részletekben bővelkedett,
mindvégig oly nagy volt az érdeklődés,
hogy a hallgató közönség a tárgyalási ter-
met zsufolásig megtöltötte.

Az esküdtbírócság elnöke két napig tartó
tárgyalás után este 8 órakor hirdette ki az
ítéletet, melyben közvádoló és dr Erős Vilmos
védő megnyugodott, ellenben Szász József
védője Kormos Emil az ítélet ellen a bü-
ntetés súlyos volta miatt semmisségi panaszt
jelentett be.

Az ügy részletei a következők:
Szász János a mult év tavaszán Ameri-
kába ment dolgozni s itthon hagyta kis fiát
és feleségét. Amerikában erős és szorgalmas
munka árán egy év lefolyása alatt mintegy
1400 korona készpénzt takarított meg, s ezen
összeget haza küldte az itthon hagyott fele-
ségének. Egy évi Amerikában való tartó-
zkodás után Szász Jánost annyira megszállta
a felesége és kis fia utáni vágy, hogy a folyó
évi június hó 4-én haza jött kis falujába
Csikszentgyörgyre. Azonban itthon kellemet-
len meglepetésben volt része. Ugyanis házat
üresen, családi boldogságát feloldva találta,
mert felesége hűtlennel megcsalta s boldog-
sága feldolója nem volt más, mint az öcsce
Szász József, ki az ő eltávoztá után elcsá-
bitotta a feleségét s azóta vele együtt élt.

A megcsalt férj, midőn meggyőződött
felesége hűtlenségéről, június 29-én este
8 óra tájban elment az öcsce házához, hogy
a nála lévő ruháit elhozza, azonban a szoba
ajtáját bezárva találta, s a kopogtatásra az
öcsce forgópisztolylyal a kezében kilépett
a szobából, s őt mellbe lötte, azonban a
lövés szerencsére nem talált nemesebb részt,
ugy hogy sérülése 15—16 nap alatt begyó-
gyult.

Ezen eset után másnap azaz június 30-án
éjjel fél 11 óra tájban, a Szász József csúre
kigyuladt, s ettől a szomszédban lakó Fazekas
Gábor csúre és istállója tüzet fogott, s leégett.

Ugyanez alkalommal a tüzet oltó embe-
rek látták, hogy a Szász József lakása aijtája
is ég s midőn a tüzet leoltották meggyőző-
dtek arról, hogy a gyujtogató a szoba aijtáját
oly módon gyujtotta fel, hogy egy fazéka
petróleumot öntött, s azt meggyujtotta, mi-
nek folytán az ajtó tüzet fogott, s a felső
része teljesen leégett.

Miután a testvérek egymással ellensé-
ges viszonyban voltak, s Szász József a
tüzeset megtörténte előtti napon lötte mellbe
a bátyját, így a gyanu Szász János ellen
irányult, s a csendőrség ez irányban indította
meg a nyomozást, s ez irányban folyt to-
vább a vizsgálat, s került Szász János az
ügyességvádírata alapján a vádlottak padjára.

mit szellemes ajk faragott a társaságban s a
legkiválóbb komikus a színházban, őt mo-
solyra nem fakasztotta.

Egy este tisztársával együtt mulatott,
valamely vándor orfeum-trupp előadásán.
Már amint ő mulatni szokott.

Éjjel felé járt az idő, midőn szolgálja
táviratot hozott neki.

Idéges kezekkel tépte fel a veres pecsét-
et s azután végig futott rajta.

Arcán mély fájdalom vonaglott keresztül.
Majd zsebregrýrte a táviratot, szolgálját pe-
dig hazaküldte.

Az orfeumtársaság komikusa izetlenkedett
a színpadon s épen valami elkopogtatott
régí szójátékkal akarta az unatkozó társaság
idegeit felvillanyozni, ám hasztalan kísérlet.

De nini, mi az! Egy harsány kacaj hono-
rálja a komikus silány erőlködését.

Lachmann kapitány kacag, csak ugy foly-
nak a könnyei szempilláiról.

A tiszték nagyot néztek a kapitányon s
szájról-szájra jár:

— A szomorú kapitány nevetett.
Még sokáig együtt mulattak a tiszték,
de senki sem volt olyan jókedvű, mint a
szomorú kapitány.

Faggatták is érte a többiek, de Lachmann
mindig csak azt hajtogatta, miközben csak
ugy dőlt belőle a kacaj:

— Majd megtudjátok reggelre!
Reggelre azután ott találták a szomorú
kapitányt ágyában, átlótt halántékkal, arcán
fájdalmas mosolylyal.

Kezében az éjjel kapott táviratot szoron-
gatta. Mikor elakarták olvasni, senki sem
tudta kibetűzni az írást, valami nedvesség
egészen elmosta.
...Talán a reáhullatott könnyek?!

A felesége említésére, mint felbőszített
oroszlán, magából kikelve lerogyott egy
székre s ott fuldokló zokogásba csukló han-
gon tört ki belőle a keserűség.

— Elhagyott, elszökött tőlem a felesé-
gem s még a fiamat is magával vitte.

Most már világos volt mindenki előtt,
miért kereste Lachmann kapitány Kovács
hadnagyot.

Mindenki tudta, hogy Kovács a legutóbbi
időben erősen csapta a szelet a szép kapi-
tánynéknak, de arra, ami bekövetkezett senki,
még álmban sem mert volna gondolni.

Hiszen Lachmannakat mindenki turbékoló
gerlepárnak képzelte, házuakat pedig a föld-
són megvalósult paradicsomnak, a boldog-
ság fészkének.

S ime!
A tiszték sajnálkozva vették körül a sze-
rencsétlen kapitányt. Mindenki tudott egy
vigasztaló, avagy enyhítő szót számára.

De Lachmann csak legyintett kezével,
mint aki már leszámolt sorsával...

Mikor az ezredes kíséretében elhagyta a
kaszinó helyiségét a tiszték tisztán hallották,
midőn könnyes szeméit törölgette, hogy
dormogte magában:

— Nagyon is boldog voltam!...

...S azóta nem látta löbbé senki sem vi-
dámnak Lachmann kapitányt. Egy futó mo-
soly, egy elröppenő vidám ábrázat, soha el
nem huzta vonásait. Szigorú, kimért és ri-
deg volt ezentul viselkedése.

Feleségéről és Kovács hadnagyról semmi
hírt sem hallottak. Lachmann pedig kérel-
mére más garnizonba helyezték. De azért
ott is ismerték élete regényét és senki sem
faggatta, miért olyan szomorú.

Lachmann pedig nem kerítte a társasá-
got. Színházba is eljárt. De a legjobb él,

Veress Árpád közbíró Szász János vádlott ellen gyújtogatás bűntette miatt emelt vádat, s tartalmas és igen szép vádbeszéddel igyekezett az esküdteket meggyőzni arról, hogy a gyújtogatás más, mint Szász János nem követhette el.

Dr Erős Vilmos védő, akinek ezen bűnperben igen hálás szerepe volt, mert egy olyan embert kellett védenie, aki iránt úgy az esküdtek, mint a hallgatók nagy szimpátiával viselkedtek, csaknem három óráig taró vádbeszédeiben, melyről elmondhatjuk, hogy a védőbeszédre remeke volt, szétszedte és megdöntötte a közbíró összes bizonyítékait, s ennek folytán az esküdtek Szász János vádlottat nem bűnösnek mondták ki a gyújtogatás bűntetteiben, s a bíróság Szász Jánost az esküdtek verdiktje alapján a vád alól felmentette.

Szász József vádlott védőjének — ki szándékos emberölés bűntettének kísérlete miatt vádlottat, — már sokkal nehezebb és hálatalanabb szerepe volt, mert hisz neki a csábító kellett védelmeznie, kívül szemben az ellenszenv minden oldalról megnyilatkozott.

Kormos Emil védő az esküdteket arról igyekezett meggyőzni, hogy védenca tett elkövetésekor nem őlési szándékkal lőtt reá a testvérbátyjára, s kérte védecét a súlyos testi sértés vétségében mondani ki bűnösnek. Az esküdtek azonban vádlott Szász József szándékos emberölés bűntettének kísérletében mondták ki bűnösnek, s a törvényt alkalmazó bíróság az esküdtek verdiktje alapján Szász Józsefet egy évi börtönbüntetésre ítélte.

Nyolcadik nap.

Folyó hó 26-án halált okozó súlyos testi sértés bűntette miatt vádlott Baricz Elek Eleké elleni bűnügyben ítélték az esküdtségi bíróság Fekete Imre kir. trvszéki bír. elnöke alá, Geczó Béla és Baldi Aurél kir. trvszéki bírák, valamint Henter Géza kir. trvszéki jegyző részvétele mellett. A közbíró Veress Árpád kir. ügyész képviselte, védő Komoss Emil ügyvédjelölt volt.

Rendes esküdtek: Szabó Lajos, Szász János, Seivart Reszó, Nagy Lajos, Szvoboda József, Fejér Miklós, Kiss Sándor, Jakab Ferenc, Szopos József, Kripta Zoltán, Jakab János, Potovszky László; pőtesküdték: Zsigmond István és ifj. Sántha István.

Az esemény színhelye Gyergyó-alfalu község, cselekménye pedig, hogy 1908. évi augusztus 18-án Baricz Elek Eleké vádlott atyjával id. Baricz Elekkel megelőzőleg pálinkázott, majd id. Baricz Elek a fiát megfogta, mire ez az atyját az ágyra taszította aminek folytán atyja a fejét az ágy éles oldalélezkéjébe beleütötte és a feje véres lett, azután dulakodni kezdtek egymással, miközben id. Baricz Elek a fűtőre esett és koponyatörést szenvedett s ezen sérülésétől származott nagyfokú vérómlás következtében 1908. szeptember 4-én meghalt.

A bíróság az esküdtek határozata alapján Baricz Elek Eleké vádlottat gondatlanság által okozott emberölés vétségében mondta ki bűnösnek, s ezért 1 hónapi fogságra ítélte, mely büntetését is vádlottnak az elszennvedett vizsgálati fogsága által kiadották vette s így az ítélet jogerős lett.

Kilencedik nap.

Folyó hó 27-én gyújtogatás bűntettével vádlott Máté István elleni bűnügy került az esküdtszék elé.

A bíróság, valamint az esküdtek tagjai csaknem ugyanazok voltak; a vádhatóságot Veress Árpád kir. ügyész képviselte, a védelmet pedig dr Daradics Félix ügyvéd látta el.

Az esemény színhelye a csikszentimrei közbirtokosság tulajdonát képező »Bánya-tető és Nagy-kő« nevű erdő, hol vádlott az erdőt négy helyen szándékosan felgyújtotta, aminek következtében mintegy 3 és fél hold erdőterületen lévő fiatalos erdő leégett.

A főtárgylás rendjén vádlott azt állította, hogy szivarra gyújtott, az égő gyufát eldobta és úgy gyuladt meg az erdő, míg ezáltal szemben az erdőőr bizonyította, hogy vádlottat a gyújtogatáson tetten érte, s több tanu bizonyította, hogy előtűk vádlott ezen cselekményét a helyszínen beismerte.

Az esküdtek vádlott cselekményében csupán gondatlanságot állapítottak meg, s a bíróság az esküdtek verdiktje alapján Máté István vádlottat tűzveszély okozás vétségében mondta ki bűnösnek, s ezért őt három hónapi fogságra ítélte.

Az ítélet ellen védő a büntetés súlyosága miatt semmisségi panaszt jelentett be.

HIREK.

— **Új ügyvédek.** Dr Dóczy Kálmán a napokban állította ki Marosvásárhelyen az ügyvédi vizsgálatot. Értesülésünk szerint irodáját Csikszerezében nyitja meg.

— **Dr Daragus András** Marosvásárhelyen az ügyvédi vizsgálatot sikeresen kiállotta.

— **Kinevezések.** A csikszerezai kir. törvényszék elnöke a gyergyószentmiklósi járásbírósnál üresedésben levő III-od osztályú hivataloszolga állásra Márkos Mózes csikszerezai járásbírósnál napidíjas szolgát nevezte ki.

Csikvármegye főispánja Fülöp Alajos vármegyei irnokot árvaszéki iktatóvá, Hajnó László vármegyei díjnokot irnokká nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Dr Koncz Károly oklándi ügyvéd eljegyezte Lakatos Idát.

— **Kinevezés.** Drótos Jenőt Lányi Leó a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank brassói fiókjához tisztviselővé nevezte ki. Drótos Jenő hivatalát a napokban elfoglalta.

— **Plebános választás Kozmáson.** Folyó hó 16-án föltették be a kozmási megüresedett plebánosi állás. Az állásra összesen kilencen pályáztak, kik közül kettő időközben visszalépett. A hét pályázó között a szavazatok a következőképpen oszlottak meg: Orbán Ferenc mőcsi plebános kapott 207 szavazatot, Bartos Mihály futásfalvi plebános 192. Bocskor László kozmási segédlelkész 173. Csányi Kálmán gyergyószentmiklósi segédlelkész 42. Bors László 25 és Tózsér László 1 szavazatot. Az új plebánost a püspök a három legtöbb szavazatot nyert pályázó közül fogja kinevezni.

— **Gazdasági szakértő birtokrendezési ügyben.** A földmivelségi miniszter az 1908. évi VII. t.-c. 15. §-a, illetve az ezen törvény végrehajtása tárgyában az igazságügyi és földmivelségi miniszter által kiadott rendelet alapján birtokrendezési ügyekben gazdasági szakértővé Csikvármegye területére Csergő Vencel nyug. tevékeny vezető, földbirtokos, gyergyó-sztriklósi lakost jelölték ki.

— **Cseléd jutalmazások.** A budapesti Székely Egyesület pályázatát hirdett négy mezőgazdasági férfielőd és három háztartásnál alkalmazott nőcseléd részére, kik a Székelyföldön legalább öt év óta megszakítás nélkül hűségesen szolgálnak. A jutalomdíj 40—40 kor. A pályázati kérvények a vármegye alispánjához folyó évi november hó 20-ig adandók be. A jutalmazások a bankházi Ács Károly-féle alapítvány kamataiból lesznek fedezve.

— **Halálozás.** Dr Kolonics Dénesné nevelő atyja, Gombos József folyó évi október hó 22-én elhalt. A család a következő gyászjelentést adta ki: »Dr Kolonics Dénesné szül. Gombos Gizella úgy a maga, mint férje dr Kolonics Dénes és leánya Viola, valamint a megboldogult testvérei mélyen megsomorodott szívvel tudatják a legjobb nevelő atyának; illetve após, nagyatya és testvérnek Gombos József folyó hó 22-én d. e. 10 órakor hirtelen bekövetkezett elhunytát. A megboldogult hűlt telme folyó hó 23-án d. u. 3 órakor fog a szegedi közpórház halottasházából a róm. kath. szertartása szerint beszenteltetni és onnan a belvárosi temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Az engedtelő szentmise-áldozat október hó 24-én fog a belvárosi templomban az Egek urának bemutatni. Szeged, 1908. évi október hó 22-én. Áldás és béke lengjen porai felett! Gombos István, Gombos László, öz. Galambfalvy Józsefné Gombos Cecília; Bleiner Károlyné Gombos Etel testvérei. A megboldogultat gyászolják még sógorai, sógoriúi és számos rokon és jóbarátai.

— **Toborzó.** Mai tárcsa rovatunkban e címet Alba Nevis-nek, az országban ismert kitűnő költőnek tollából gyönyörű költeményt talál az olvasó; lendületes, bátor, szinte harcias riadót, mely a mai magyar asszonyokat szólítja sorompóba. A modern társadalmi átalakulás keretében a nők érvelésülésének útját tudvalegölve nőiörök legkiválóbbjai egyengetik s a kultúra ez előharcosainak egyik vezéréként csendíti meg most a Toborzó-t a fényes tollú nőpoéta. A remek költeménynek különös aktualist ad az az érdekes körülmény, hogy a magyar nőiörök most tömörülnek egységes tábóba, eszméik propagálására s külön organumot is szerveznek maguknak »NŐI ÉLET« címen, mely mint díszes, illusztrált folyóirat legközelebb jelenik meg Alba Nevis szerkesztése alatt. A maga nemében páratlan újságból olvasóink kívánatra mutatóványszámot kaphatnak, ha eziránt a kiadóhivatalhoz (Budapest, IX. kerület, Angyal-utca 29) fordulnak, addig is ezt a gyönyörű költeményt adjuk mutatóba, mint legjellemzőbb termékét az ébredő korszakunknak.

— **A munkás baleset biztosításban** most már az 1907. évi XIX. tc. értelmében a munkaadó elleni igények csak akkor és annyiban érvényesíthetők a rendes bíróságok előtt, amennyiben a baleset folytán megsérült munkás vagy ennek elhunytja esetében annak hátramaradtjai a keresetképeség csökkentése folytán elvesztett jövedelemnek az idézett törvényben megállapított 60 százalék, illetve 40 százalékán felüli részt csak akkor igényelhetik munkaadótól, ha előzőleg a bűntörvényszék a munkaadónak, vagy megbízottjának a baleset előidézése körüli szán-

dékösségát vagy gondatlanságát jogerősen megállapította, vagy pedig, ha kimutattatik, hogy ez a bűntörvényszék megállapítás a munkaadó vagy megbízottja személyében rejlő okok miatt nem volt lefolytatható. A Kuria egy adott esetben kifolyólag most erre való tekintettel úgy határozott, hogy az idézett törvény 82. és 83. szakaszaiban meghatározott ezeknek az előfelleteleknek kimutatása nélkül a kereset a rendes bíróság előtt meg sem indítható, miért is az olyan kereset elbírálására, amelyben ezeknek a feltételeknek fennforgása kimutatva nincs, a rendes bíróság hatáskörrel sem bír, amiért is az ilyen kereset érdemleges elbírálás nélkül elutasítható.

Gyengeséget

még ha betegség után való szervi betegség is, könnyen le lehet győzni, valamint az egészséget és az erőt gyorsan s biztosan helyre lehet állítani SCOTT-féle Emulsió által.

Kényes iny és gyomor

amely nem bírja el a közönséges csukamájolajat, a

SCOTT-féle Emulsió-t,

eszményi gyógyszerként fogadja. Ehhez még az az előny is járul, hogy háromszorta táplálabb, mint a közönséges csukamájolaj.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fill.

Kapható minden gyógyszerárban.

— **A természet óriási szolgálatait** tesz az emberiségnek, amennyiben sok betegség ellen szolgálja a segítőszereket. Egyike a tenger által nyújtott legjobb szerekeknek a csukamájolaj, melynek hátránya azonban az, hogy nagyon visszataszító íze van. A »Scott-féle Emulsió« formájában azonban a csukamájolaj is jó ízű és könnyen emészthető, akár csak a tej; a csukamájolaj összes gyógyerejű tulajdonságai a »Scott-féle Emulsió«-ban nemcsak, hogy megvannak, hanem még sokkal hatásosabbak is. Egy házban sem szabad hiányoznia a »Scott-féle Emulsió«-nak. Kapható a gyógyszerárban.

A Magyarországi Községi és Körjegyzők emlékirata.*

Nagyfőnökségi Belsőügyminiszter Ur!

Központosított Trunk!

Az az óriási átalakulás, amely hazánk társadalmának minden osztályát a legutolsó évtizedben átformálta, a szellemi és anyagi igényeknek folyton-folyvást való fokozódása nem hagyta érintetlenül a községi- és körjegyzői kart sem.

A községi élet vezetésére predestinált jegyző kinőt a törvény által rászabott szűkös ruha kereteiből s hatalmas idomai fedetlenül teljesítik munkálkodásaikat.

Másrészt a vezetésre hivatott, az elpusztult falusi udvarházak kihalt lakóit helyettesítő jegyző anyagi igényei sem maradtak hátrább a rohanó kor követelményeinél s az 1886. évi XXII. t.-cikkben megszabott és az 1904. évi XI. t.-cikkkel némileg emelt maximális fizetést a való élet minimálisnak tette meg, amelyből ma nem lehet megélni.

Elismerjük, hogy a jelen politikai viszonyok kevésbé alkalmasak arra, hogy most nagy belügyi reformok megvalósíthatassanak; másrészt azonban nagy súlyt helyezünk arra, hogy bizonyos parciális reformok éppen a Nagyméltóságod kormányzata alatt s a jelen országgyűlés által léptetessenek életbe; aggodunk ugyanis a miatt, hogy a jövő országgyűlés kevésbé fogja méltányolni azt a helyzetet és munkakört, amelyet az ország jegyzői betöltenek.

Az egész jegyzői kar türelmetlenül kér meghallgatást és mi e kérelemnek a következőkben vagyunk tolmácsolói:

A jegyző-képzés reformja. Egészséges és helyes közigazgatás addig el sem képzelhető, amíg minden közigazgatási tisztviselőtől meg nem kívánjuk, hogy a gyakorlati kiképezést a községekben, a jegyzői irodákban nyerjék. E cél elérésére kétélféle mód áll rendelkezésre: vagy megkivánni minden közigazgatási tisztviselőt, hogy legalább két évet a jegyzői irodákban töltsön; vagy egyenesen a közigazgatást az egész vonalon és módot nyújtani arra, hogy a jegyző — megfelelő előképzéssel — végigmehessen a közigazgatási fokozatok egész vonalán.

Az 1883. évi I. t.-c. 3. §-át az 1900. évi XX. t.-cikk végrehajtja ugyan, azonban — amint ezt a tapasztalat megmutatta — a községi közigazgatási tanfolyamok jelen alakjukban egyáltalán nem felelnek meg a hozzájuk fűzött várakozásoknak.

Ezek helyett általános közigazgatási tanfolyamok lennének létesítendőek, amelyekre

* Csikvármegyei jegyzők egyesületének felkérésére folytatott közreadjuk a jegyzői kart érdeklő memorandumot.

csak érettségi bizonyítvánnyal és két évi gyakorlattal bíró egyének vétetnének fel s ezek a tanfolyamok az egyetem és jogakadémiákon legalább 4 féléves fakultást képeznének.

Ezek a közigazgatási tanfolyamok — az egyetem és jogakadémiákkal kapcsolatosan — nem is kerülnének oly nagy anyagi áldozatba, mint amily óriási előny származnék felállításukból; másrészt az érettségizett fiatalok mindenestire benépesítené azt abban a tudatban, hogy annak sikeres elvégzése és néhány évi jegyzői működés után tág tere nyílik tudásának és ambíciójának érvényesítésére és jövendőjének megállapítására.

Egyben megoldóne az a kínai válaszfallal, amely a jegyzőt a közigazgatás többi tisztviselőitől még ma is elkülöníti és érvényesítne az az elv, hogy a magasabb közigazgatást gyakorlatilag és elméletileg kiválóan képzett egyének lássák el.

Szinte lehetetlen a jegyző-, illetve közigazgatási tisztviselő-képzés ezen módja következtében beállt nagy eredményeket meghatározunk, mikor minden tisztviselő a falu levegőjében nyert értékes gyakorlati tapasztalatokat vinne magával és értékesítené a közigazgatás minden ágazatában, az egész vonalon.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos és főmunkatárs: Dr. NAGY BÉNI.

KÖZGAZDASÁG.

A Gazdasági Egyesületből.

A Csikvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmánya Bálinth Lajos alelnök vezetésével alatt folyó évi október hó 21-én ülést tartott, melyen Cziko Sándor, Kiss Ernő, Lázár Miklós, Tompos János, Szabó Péter és a titkár voltak jelen.

Földmivelési és kereskedelemügyi miniszterek több rendbeli leiratának tudomásul vétele után a vármegyében uralkodó takarmányhiány kérdése került tárgyalás alá, mely iránt az idei június hó 10-én tartott közgyűlésből felirat küldetett volt földmivelésügyi miniszterhez, kinek utasításából Liki Károly állattenyésztési felügyelő ezeltől napokkal megbeszélést folytatott a vármegye alispánjával és az egyesület elnökségével, melynek eredményeképpen községről községre összeirattak a takarmányra szoruló gazdák. Ezen összeírások szerint a vármegyéből 1559 kiscsiga 9917 mm. széna, 5494 mm. szalma, 2194 mm. korpa, 414 mm. törökbuza és 71 mm. lóher szükségletet jelentett be. Ugyanezen összeírások alkalmával 42 kiscsiga 38 drb szecsavágó és 6 drb répvágógép megvételére jelentkezett.

A kir. állattenyésztési felügyelő az eredményről értesített határozatot azon felkérésrel, hogy a takarmány szükséglet beszerzési árának s a vételárból elengedhető százalék közlése mellett a további lépéseket tegye meg, mihez képest az úgy további vitelével az egyesületi iroda megbízottot.

Hont-, Szilágy-, Pest-, Csongrád-, Szabolcs-, Vas-, Szatmár- és Abaújvármegyei gazdasági egyesületeknek a mezőgazdasági kamarákról szóló törvényjavaslata vonatkozólag megküldött határozataival azzal vétekett tudomásul, hogy az egylet a külön vármegyei kamarai rendszer mellett majdnem kizárólag csak az egyesületek lelkesedésnek, melyeknek központjában fekvő elnökeik mellett kiállításuk van egy kerületi kamara székhelyévé lenni. A kerületi kamarákban csak semmit érő véleményező fórumokat lát az egyesület, amiért szükségletlennek látja a gazdaközösség megadóztatását.

Csikszereza város vásárrendtartási szabályzata csekély módosítások figyelembe ajánlása mellett megerősítésre ajánlatott.

A vármegyei faiskola felügyelő jelentésének tárgyalása folytán elhatározott, hogy a faiskolákat hanyagul kezelő tanítók jövőre a kir. tanfelügyelőnek feljelentendők lesznek, valamint feljelentés teendő az esetben is, ha a faiskola kezelésére valamely községben a tanítók közül senki sem vállalkoznék.

Az idei őszi állatdíjazások programja megállapított, mely szerint november hó 16-tól 21-ig Kászonaltizen, Kozmáson, Madarason, Alfaluban és Tölgyesen fognak állatdíjazások tartatni 1500 kor. állami díjjal.

Az ipari munkának vasár- és ünnepnapi szünetelése tárgyában szerkesztett törvényjavaslat azon véleményvel terjesztett a vármegye alispánjához, hogy a törvénybe intézkedések volnának felveendő az iránt, hogy ne csak a munkaszünetet meg nem tartó munkaadók, hanem azon munkások is büntethetők legyenek, kik a törvényes szüneten túl jogtalan szünetet követelnek s ezzel a munkaadónak kárt vagy hátrányt okoznak.

Több folyó ügy tárgyalása és ujon jelentkezett tagok felvétele után indítvány folytán elhatározott, hogy a háziynyul tenyésztesének meghonosítása iránt lépések fognak tétetni, továbbá felkérik a vármegye alispánja, hogy a zuglegeltetések miatt sok helyen beállott tarthatatlan állapotok megszüntetése iránt erőteljes intézkedéseket tegyen.

Állatdíjazások.

Csikvármegye gazdasági egyesülete, a m. kir. földművelésügyi miniszter ur támogatásával folyó 1908. évi november hó 16-án Kászonalitzen, 17-én Csikkozmaszon, 18-án Madarason, 19-én Alfaluban, 21-én Tölgyesen állatdíjazásokat tart a következő díjakkal és feltételekkel:

I. Borjus tehének 1908-beli borjukkal: I. díj 50 korona. II. díj 30 korona. III. díj 20 korona. Összesen 6 drb tehénnek 170 korona.

II. Két éves üszök. Két éveseknek vétetnek azok, melyek 1906. évben születtek: I. díj 30 korona. II. díj 20 korona. III. díj 15 korona. Összesen 4 drb üszöknek 80 korona. Sertéseknél (csak kocák díjaztatnak): I. díj 20 korona. II. díj 10 korona. III. díj 5 korona. Összesen 5 drb kocának 50 korona.

Díjazás feltételei: Díjazásra csak csikvármegyei gazdák jelentkezhetnek magyar, erdélyi fajtahoz tartozó tehénekkel, üszőkkel és kocákkal. Sertéseknél ugyanazon minőség mellett a mongolicák a nyugatiakkal szemben első sorban díjaztatnak. Pénzdíjakat csak kis gazdák (50 holdon alul) nyerhetnek. Nagyobb gazdák oklevéllel tüntetnek ki. A kiállító bélyegmentes községi bizonyítvánnyal köteles igazolni, hogy a kiállított állat saját nevelése, vagy legalább egy év óta birtokában van.

A kiállítás és bírálat a fenn megjelölt helyeken és napokon reggel 9 órakor kezdődik, mikor az állatoknak fél órával előbb a helyszínén kell legyennek.

Egy kiállító csak egy díjat nyerhet. A díjakon kívül díszoklevelek is fognak kiosztatni.

A bírálat nyilvánosan történik s a bírálat alá vett állatok előnyei avagy hátrányai a gazdaközönség okulásá végett nyilvánosan soroltatnak fel. A díjak a bírálatok elvégzése után nyomban bélyeges nyugta ellenében kiosztatnak.

Azon díjat nyertektől, kik a Gazdasági Egyesületnek nem tagjai, a díjazások költségeinek fedezésére a nyert díj 10 százaléka levonatik. Akik azonban a díjazás megkezdése előtt legalább évi két korona tagsági díjjal egyesületi tagul jelentkeznek, azoktól a 10 százalék nem vonatik le.

Felkérjük gazdáinkat, hogy e díjazásokon állataikkal minél számosabban jelenjenek meg, hogy ez által az minél érdekesebb és tanulságosabb legyen.

A díjazások ügyeit a gazdasági egyesület állattenyésztési szakosztálya, a kerületi kir. állattenyésztési felügyelő és a járási mezőgazdasági bizottság közreműködésével intézi. Ide vonatkozó minden felvilágosítást az egyesület titkári hivatala és a járási főszolgabíró ad.

Csikszereda, 1908. évi október hó 17-én.
Csikvármegyei Gazdasági Egyesület,
mint
Vármegyei Mezőgazdasági Bizottság.

TRISKA J.

Kolozsvár, (Sétatér-utca.)
Erdély első zongora nagy raktára.

Ajánlja híres bel- és külföldi cégektől eredő zongorát, pianinolt saját gyártmányu cimbalját és újonnan berendezett hangolót és javító-műhelyét, melyben használhatatlan régi zongorák a technika legújabb vívmányai alkalmazásával javíttatnak szakszerűen gyorsan és pontosan :: :: :: ::

Telefon-szám 419. Olcsó bérlet. Tízévi jótállás. Részletfizetésre is.

**A legelőcsőbb bevásárlási forrás
FEKETE VILMOS**

illatzerterében, Csikszereda.

Kaphatók a legfinomabb illatszerek dekarmonként és mindennemű arc- és kéz-ápoló szerek. Gyógy- és virágszappanok.

Az Inda-sósórszesz főlerakata.

Petrol-hajszesz korpa és hajkihullás ellen. Hajrak-regenerátor az őszülő hajnak visszaadja az eredeti ifjúkori színt, valamint mindennemű különlegességek raktára. — A Thymol és Stomatín fogápoló szerek a legjobbak. A Trifoleum (hajpetrol) hölgyeknek állandó hajápolásához nélkülözhetetlen. A Honey Jelly a legfinomabb kőszőnítő.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban eszközölök.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt
Caspari Frigyes és Társai
Medgyes. Nagyküüllóm.

FAISKOLÁI

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeit u. m.: magonc, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, poszméte és ribiszke cserjéket, málnákat, földi-epreket, díszcserjéket, gyümölcsfa vadonocokot, sövénynek valót, tülevelű fákot, rózsákat stb.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve.
5-16

Tanító urak figyelmébe!

Van szerencsém az igen tisztelt tanító urakat értesíteni miszerint az újonnan elrendelt

ISKOLAI NYOMTATVÁNYOK

ugymint: felvételi, előmeteli, mulasztási, haladási és látogatási napló, igen jó minőségű papíron nyomva, nálam olcsó áron szerezhetik be. Minél tömegesebb megrendelést kérve, vagyok tisztelettel

SZVOBODA JÓZSEF
könyv- és papírkereskedő.

MELETTFUTOTT 1885.
HARKÓ LAJOS,

uri szabó-üzlete. Kolozsvárt.
Szentegyház-utca 2. (Státus palota).
(Sürgöncim: HARKÓ szabó, Kolozsvár)

Ajánlja dusan felszerelt angol és hazai szövet raktárát.

Vidéki megrendeléseket jutányos áron és pontosan eszközöl.

Vidékre megrendelőknék minta gyűjteményét készséggel küldi meg, mértékvetél és próba helyett elegendő egy jól álló használt ruha beküldése.
3-10

Pollitzer sérvambulorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, lerdénőttek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8., félélem.

Az intézet szakorvosu bárkinék teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!
Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 K.-tól felfelé.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosu által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek. **Hygienikus cikkek** a legfinomabb minőségekben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül meglizhatóak. Tucatankint 2-16 koronáig.

Egyenott most jelent meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszerével és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinék díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

Elso csikmezei női- és férfi-fodrász-üzlet.

FIGYELEM!

A fővárosban és nagyobb vidéki városokban kedvelt **ondulations legujabb divatu női hajviseletekről és fésülésről**, külön berendezett női fodrász-üzletben készséggel **díjmentesen** kellő utasításokkal és oktatásokkal szolgálók.

Kiváló tisztelettel:
Szabó Lajos női- és férfi-fodrász Csikszeredában.

Színhagyott hajak kívánt színre festelnek.

HIRDETÉSEK
olcsó árszámítás mellett közöltetnek s felvétetnek A KIADÓHIVATALBAN.

„Utazás a föld körül” nyolc kötet teljesen új, jutányos áron eladó. Cim a kiadóhivatalban.

forduljon minden érdeklődő, ki szívt fektet I. fajtisza anyagra.

NAGYENYED-re Alsófehér m.

GYÜMÖLCSFÁK disz- és kerítés növények stb.

Nemes szilvacsemetekben nagy készlet.

Szőlőoltványok, európai, amerikai sima és gyökeres vesszők. Árjegyzéket ingyen küld:

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

A VILÁGHIRŰ KÁSZON-IMPÉRI RÉPÁTI GYÓGY-ÁSVÁNYVIZ

kizárólagos elárusítását átvettük s azt naponta friss töltésben — házhoz is elszállítva helyben 12 fillérrét literes üvegekben árusítjuk. Felkérjük a nagyérdemű közönséget, hogy napi szükségletét, mindennap reggel 8 óráig értésünkre adni sziveskedjenek, hogy így a víz hazaszállítását a délelőtt folyamán eszközölhessük. Bármily kevés legyen is a napi szükséglet, kérjük azt csak előjegyeztetni, mert egy palackot is készséggel hazaszállítunk. A forgalom könnyebb lebonyolítása céljából bármilyen ásványvizes üveget kivéve a budai-vizes üveget — cserébe visszafogadunk.

Maradunk kiváló tisztelettel:
Niszel Fivérek, vegyeskereskedése, Csikszeredában.

Hölgyek részére nélkülözhetlen legjobb szépítőszere a
Földes-féle Margit Creme.

Páratlan és csodás hatása! **Óvakodjunk az utánzásoktól!**

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát (Mitteser) és minden más bőrbajot. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simmává varázsolja, üdít és fiatalít. Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 kor.

Kiváló toilette-cikkek: Margit hölgypor (3 színben) 1 kor. 20 fill. Margit szappan 70 fill. Margit fogpép 1 kor. Margit arcviz 1 kor.

Kapható minden gyógyszerterében, drogeriában és illatszerekkereskedésben. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN GYÓGYSZERÉSZ, ARAD.
Kapható: Gözsy Árpádnál Csikszeredában és Vákár Fivéreknél Gy.-Szentmiklóson.

CZÁKA BÉLA, mészáros és hentes, CSIKSZEREDA.

A fogyasztó közönség szives figyelmét felhívni kívánom évek óta fennálló mészáros üzletemnek
HENTES-ÜZLETTEL való kibővítésére, melyet teljesen új gépekkel szereltem fel és nem kíméltem semmi anyagi áldozatot, hogy a fogyasztó közönséget tisztán kezelt, legizletesebb, friss hentesárukkal szolgálhassam ki mindennap, ugymint:

Párisi-, leangel-, füstölt- és szalámi-kolbász, disznófőtsajt, virsli és stbi cikkekből.

Főtörekvésem, hogy a fogyasztó közönség legkényesebb igényeit is minden a hentes-üzlethez tartozó árukkal kielégíthessem, versenyképes árak mellett.

Vidéki megrendelést is a legpontosabban eszközölök.